Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 13 februari 2025 *

”Begäran om förhandsavgörande – Direktiv 2002/22/EG (direktiv om samhällsomfattande tjänster) – Elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster – Samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter – Konsumentskydd – Avtal mellan en konsument och ett företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationstjänster – Underlättande av byte av leverantör – Artikel 30.5 – Inledande avtalsperiod – Begrepp”

I mål C-612/23,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Oberlandesgericht Düsseldorf (regionala överdomstolen i Düsseldorf, Tyskland) genom beslut av den 21 september 2023, som inkom till domstolen den 6 oktober 2023, i målet

Verbraucherzentrale Berlin eV

mot

Vodafone GmbH,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M.L. Arastey Sahún, samt domarna D. Gratsias (referent), E. Regan, J. Passer och B. Smulders,

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Verbraucherzentrale Berlin eV, genom S. Fitzner, Rechtsanwältin,

– Vodafone GmbH, genom C. Rohnke, Rechtsanwalt,

* Rättegångsspråk: tyska.

– Europeiska kommissionen, genom O. Gariazzo, L. Malferrari och G. Meessen, samtliga i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 30.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/22/EG av den 7 mars 2002 om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (direktiv om samhällsomfattande tjänster) (EGT L 108, 2002, s. 51), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/136/EG av den 25 november 2009 (EUT L 337, 2009, s. 11) (nedan kallat direktivet om samhällsomfattande tjänster).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Verbraucherzentrale Berlin eV, en konsumentskyddsförening (nedan kallad konsumentskyddsföreningen), och Vodafone GmbH, en leverantör av telekommunikationstjänster, inklusive mobiltelefoni, angående en affärsmetod som denna leverantör tillämpar gentemot konsumenter.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktivet om samhällsomfattande tjänster

3 I skälen 2, 30 och 49 i direktivet om samhällsomfattande tjänster angavs följande:

”(2) Enligt artikel 153 [EG] skall [Europeiska] gemenskapen bidra till konsumentskyddet.

…

(30) Avtal är ett viktigt instrument för användare och konsumenter för att säkerställa en lägsta nivå av öppenhet i informationen och rättssäkerhet. … Förutom bestämmelserna i detta direktiv är kraven i den gällande gemenskapslagstiftningen om konsumentskydd i samband med avtal … tillämpliga på konsumenttransaktioner avseende elektroniska nät och tjänster. Framför allt bör konsumenterna åtnjuta en lägsta rättssäkerhetsnivå i sina avtalsförhållanden med direkta leverantörer av telefonitjänster genom att avtalsvillkoren, tjänstens kvalitet, villkoren för uppsägning av avtalet och tjänstens upphörande, kompensationsåtgärder och tvistlösning anges i avtalet. …

…

(49) I detta direktiv bör det föreskrivas om olika former av konsumentskydd, såsom tydliga avtalsvillkor och tvistlösning, och öppenhet om taxor för konsumenter. …”

4 I artikel 20.1 i direktivet, med rubriken ”Avtal”, föreskrevs följande:

”Medlemsstaterna ska säkerställa att konsumenter, som abonnerar på tjänster som ger anslutning till ett allmänt kommunikationsnät och/eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster och andra slutanvändare som begär detta har rätt till ett avtal med ett eller flera företag som tillhandahåller sådan anslutning och/eller sådana tjänster. …”

5 I artikel 30 i direktivet, med rubriken ”Förenklat byte av leverantör”, föreskrevs följande i punkt 5:

”Medlemsstaterna ska se till att avtal som ingås mellan konsumenterna och de företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationstjänster inte föreskriver en inledande avtalsperiod som överstiger 24 månader. Medlemsstaterna ska också säkerställa att företagen gör det möjligt för användarna att ingå ett avtal med en maximal giltighetstid på 12 månader.”

Direktiv 2009/136

6 I skäl 47 i direktiv 2009/136 anges följande:

”För att utnyttja den konkurrenskraftiga miljön bör konsumenter kunna göra välinformerade val och byta leverantör när de vill. Det är mycket viktigt att säkerställa att konsumenterna kan göra detta utan att hindras av juridiska, tekniska eller praktiska hinder, inklusive avtalsvillkor, förfaranden, avgifter etc. Detta undantar dock inte möjligheten att införa rimliga minimiperioder för avtal i konsumentkontrakt. Att kunna portera numret är centralt när det gäller att förenkla konsumenternas val och konkurrensen på marknaderna för elektroniska kommunikationstjänster och denna tjänst bör genomföras med minsta möjliga dröjsmål så att numret aktiveras inom en arbetsdag och så att användaren inte drabbas av att tjänsten ligger nere i mer än en arbetsdag. De behöriga nationella myndigheterna får föreskriva den globala processen för att portera nummer, med hänsyn till nationella bestämmelser om avtal och den tekniska utvecklingen. Erfarenheten i vissa medlemsstater har visat att det finns en risk för att det kan ske byten av leverantör utan konsumenternas samtycke. Denna fråga bör främst hanteras av de brottsbekämpande myndigheterna, men medlemsstaterna bör när det gäller portering av nummer kunna föreskriva de proportionerliga minimiåtgärder som är nödvändiga för att minimera riskerna och för att se till att konsumenterna åtnjuter skydd under hela porteringsförfarandet, bland annat genom att införa lämpliga påföljder, utan att göra processen mindre attraktiv för konsumenterna.”

Direktiv (EU) 2018/1972

7 Direktivet om samhällsomfattande tjänster har upphävts genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (EUT L 321, 2018, s. 36). Enligt jämförelsetabellen i bilaga XIII till direktivet motsvarar artikel 30.5 i direktivet om samhällsomfattande tjänster artikel 105.1 i direktiv 2018/1972. Artikel 105, med rubriken ”Avtalets löptid och uppsägning av avtal”, har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna ska säkerställa att villkor och förfaranden vid uppsägning av avtal inte hämmar byte av tjänstetillhandahållare och att avtal som ingås mellan konsumenterna och tillhandahållare av andra allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster än nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster och överföringstjänster för tillhandahållande av maskin till maskin-tjänster inte föreskriver en bindningstid som överstiger 24

månader. Medlemsstaterna får anta eller bibehålla bestämmelser som föreskriver kortare maximala bindningstider.

…

3. Om det av ett avtal eller nationell rätt följer att ett tidsbegränsat avtal för andra elektroniska kommunikationstjänster än nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster och överföringstjänster för tillhandahållande av maskin till maskin-tjänster får förlängas automatiskt ska medlemsstaterna säkerställa att slutanvändare, efter en sådan förlängning, har rätt att när som helst säga upp avtalet med högst en månads uppsägningstid, i enlighet med vad som fastställts av medlemsstaterna, utan annan kostnad än avgifterna för erhållandet av tjänsten under uppsägningstiden. Innan avtalet förlängs automatiskt ska tillhandahållaren tydligt, i god tid och på ett varaktigt medium informera slutanvändarna om när avtalet löper ut och om hur avtalet kan sägas upp. Tillhandahållarna ska samtidigt ge slutanvändarna råd om de förmånligaste prisvillkor som gäller för slutanvändarens tjänster. Tillhandahållare ska minst en gång per år ge slutanvändarna information om förmånligaste prisvillkor.

…”

8 I enlighet med artiklarna 124 respektive 125 i direktivet löpte fristen för att införliva direktivet med medlemsstaternas rättsordningar ut den 21 december 2020 och direktivet om samhällsomfattande tjänster upphävdes med verkan från samma dag.

Tysk rätt

9 I 43b § Telekommunikationsgesetz (lagen om telekommunikation) av den 22 juni 2004 (BGBl. 2004 I, s. 1190), i den lydelse som är tillämplig på tvisten i det nationella målet (nedan kallad TKG) anges följande:

”Den inledande avtalsperioden för ett avtal mellan en konsument och en tillhandahållare av allmänt tillgängliga telekommunikationstjänster får inte överskrida 24 månader. …”

10 I 307 § Bürgerliches Gesetzbuch (civillagen) (nedan kallad BGB) föreskrivs följande:

”1) Bestämmelser i allmänna avtalsvillkor saknar verkan om de oskäligen missgynnar leverantörernas avtalspart på ett sätt som strider mot tro och heder. En bestämmelse kan även vara oskäligt missgynnande om den inte är klar och begriplig.

2) Vid tvivel ska en bestämmelse anses missgynna en avtalspart på ett oskäligt sätt när bestämmelsen

1. strider mot den grundläggande målsättningen med den lagstiftning som bestämmelsen avviker från, eller

2. begränsar de huvudsakliga rättigheter och skyldigheter som följer av avtalet med den följden att avtalets genomförande är hotat.

3) Punkterna 1 och 2 samt 308 och 309 §§ är enbart tillämpliga på bestämmelser i allmänna försäljningsvillkor genom vilka undantagsbestämmelser eller bestämmelser som kompletterar

lagstiftningen avtalas. Andra bestämmelser kan vara ogiltiga enligt punkt 1 andra meningen jämförd med punkt 1 första meningen.”

11 I 309 § BGB anges följande:

”Även i den mån det är tillåtet att avvika från lagbestämmelser saknar [följande] bestämmelser i de allmänna villkoren verkan:

…

9. när det rör sig om ett avtalsförhållande som avser regelmässigt tillhandahållande av varor eller regelbundet tillhandahållande av tjänster eller byggentreprenader av användaren,
   a) en avtalstid som binder den andra avtalsparten i mer än två år,
   b) en automatisk förlängning av avtalsförhållandet som binder den andra avtalsparten, såvida inte avtalsförhållandet förlängs på obestämd tid och den andra avtalsparten ges rätt att när som helst säga upp det förlängda avtalet med en uppsägningstid på högst en månad.

…”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

12 Konsumentskyddsorganisationen väckte talan om förbudsföreläggande vid Landgericht Düsseldorf (Regionala domstolen i Düsseldorf, Tyskland) mot Vodafone och gjorde gällande att Vodafone hade åsidosatt den nationella konsumentskyddslagstiftningen till nackdel för befintliga kunder, såsom kunderna nr 1 och nr 2 som nämns i begäran om förhandsavgörande.

13 De sistnämnda kunderna hade var och en ingått ett första avtal med Vodafone med en bestämd bindningstid. Under år 2018, innan deras avtal löpte ut, önskade var och en av dessa två kunder ändra formen för sitt abonnemang för att kunna få tillgång till en ny mobiltelefon till nedsatt pris genom en högre månatlig prissättning.

14 För detta ändamål undertecknade kund nr 1 ett tillägg till sitt första avtal, i vilket det angavs att det rörde sig om ett ”nytt avtal”, som hade ingåtts ”före utgången av bindningstiden” och att en ny bindningstid på 24 månader skulle börja löpa från och med den första dagen efter det att bindningstiden för det första avtalet hade löpt ut. Kunden mottog omedelbart den överenskomna mobiltelefonen och Vodafone tillämpade omedelbart den nya taxan enligt tilläggsavtalet.

15 Kund nr 2 undertecknade för sin del en handling med rubriken ”förlängning av avtalet”, i vilken det fastställdes en bindningstid på 26 månader. Vodafone preciserade i detta avseende för kunden att den återstående löptiden för det första avtal som Vodafone hade undertecknat och som ännu inte hade löpt ut skulle läggas till avtalsperioden på minst 24 månader.

16 Till stöd för sin talan om förbudsföreläggande gjorde konsumentskyddsorganisationen gällande att kunderna, på grund av den affärsmetod som beskrivs i punkterna 14 och 15 ovan, var bundna under längre tid än 24 månader, i strid med 43b § första meningen TKG och, under alla omständigheter, 309.9 a § BGB. Vodafone invände att denna affärsmetod endast avsåg förlängning av avtal som man kommit överens om och inte omfattades av dessa bestämmelser.

17 Landgericht Düsseldorf (Regionala domstolen i Düsseldorf) biföll delvis talan och slog fast att även om den ifrågasatta affärsmetoden inte stred mot ovannämnda bestämmelser, eftersom dessa endast avsåg de första avtalens bindningstid och inte bindningstiden för efterföljande avtal, såsom de som följde av undertecknandet av det tilläggsavtal och den handling som avses i punkterna 14 respektive 15 ovan, innehöll de avtal som ingåtts med kunderna nr 1 och nr 2 emellertid allmänna villkor som stred mot 307 § BGB.

18 Parterna i det nationella målet överklagade domen till Oberlandesgericht Düsseldorf (Regionala överdomstolen i Düsseldorf, Tyskland), som är den hänskjutande domstolen. Nämnda domstol biföll överklagandet från konsumentskyddsorganisationen och ogillade Vodafones överklagande med motiveringen att den affärsmetod som förbudsföreläggandet avser faktiskt strider mot nämnda nationella bestämmelser, tolkade mot bakgrund av unionsrätten.

19 Denna dom upphävdes av Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen, Tyskland), som återförvisade målet till den hänskjutande domstolen, eftersom den ansåg att de faktiska omständigheterna i målet inte hade styrkts med tillräcklig precision.

20 Den hänskjutande domstolen, vid vilken målet återigen anhängiggjorts, anser att tilläggsavtalet och den handling som undertecknats av kund nr 1 respektive nr 2 skulle träda i kraft och verkställas från och med den dag då de undertecknades.

21 Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i hur begreppet ”inledande avtalsperiod” i 43b § första meningen TKG, vars räckvidd är omtvistad i Tyskland, ska tolkas.

22 Enligt en första uppfattning avser detta begrepp endast de första avtal som ingås mellan en kund och en leverantör av kommunikationstjänster. Den tidsbegränsning som föreskrivs i artikel 30.5 i direktivet om samhällsomfattande tjänster är således inte tillämplig på förlängningar av sådana avtal, vare sig underförstått eller till följd av ett nytt avtal mellan samma parter, och detta oberoende av huruvida dessa förlängningar medför ändringar av avtalsvillkoren.

23 Enligt ett andra synsätt, som den hänskjutande domstolen förespråkar, ska med ”inledande avtalsperiod” förstås varje avtalsperiod, varvid konsumenten under alla omständigheter ska ha möjlighet att säga upp avtalet vid utgången av den maximala avtalsperiod på 24 månader som avses i direktivet om samhällsomfattande tjänster. För det första skulle en sådan tolkning vara förenlig med det mål som anges i skäl 47 i direktiv 2009/136, nämligen att ge konsumenten möjlighet att säga upp ett avtal efter utgången av en rimlig minsta avtalstid ”för att utnyttja den konkurrenskraftiga miljön”. För det andra skulle en sådan tolkning av begreppet ”inledande avtalsperiod” som den som anges i punkt 22 ovan innebära att det inte finns några tydliga bestämmelser om löptiden för de efterföljande avtal som ingåtts mellan parterna i de första avtalen. För det tredje innebär den sistnämnda tolkningen att det görs en åtskillnad mellan en enkel förlängning av ett avtal och ingåendet av ett nytt avtal som innebär att det tidigare avtalet sägs upp, vilket gör tillämpningen av direktivet om samhällsomfattande tjänster beroende av nationella begrepp.

24 Enligt den hänskjutande domstolen förklaras utelämnandet av ordet ”inledande” i artikel 105.1 i direktiv 2018/1972 i artikel 30.5 i direktivet om samhällsomfattande tjänster av att frågan om automatisk förlängning av ett tidsbegränsat avtal numera regleras i artikel 105.3 i direktivet.

25 Mot denna bakgrund beslutade Oberlandesgericht Düsseldorf (Regionala överdomstolen i Düsseldorf) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till EU-domstolen:

”Ska begreppet inledande avtalsperiod [i den mening som avses i artikel 30.5 i direktivet om samhällsomfattande tjänster] tolkas på så sätt att det endast avser avtalsperioden för det ursprungliga avtalet, eller omfattar det även en förlängning av ett avtal som överenskommits genom nya viljeförklaringar, vilka avgetts och börjat fullgöras lång tid innan det första avtalet löper ut om föremålet för sistnämnda avtal är en ändring av de tjänster som näringsidkaren tillhandahåller kunden i förhållande till det första avtalet?”

Tolkningsfrågan

26 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 30.5 i direktivet om samhällsomfattande tjänster ska tolkas så, att begreppet ”inledande avtalsperiod” i denna bestämmelse avser såväl bindningstiden för det första avtal som ingåtts mellan en konsument och ett företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationstjänster som bindningstiden för ett efterföljande avtal som ingåtts mellan samma parter, vilket innebär att det i det efterföljande avtalet inte kan föreskrivas en bindningstid som överstiger 24 månader, även när det har undertecknats och genomförts innan det första avtalet löper ut.

27 Det ska inledningsvis påpekas att den hänskjutande domstolen anser att direktivet om samhällsomfattande tjänster, som numera har upphävts och ersatts av direktiv 2018/1972, är tillämpligt i tiden (*ratione temporis*) i det nationella målet. Den hänskjutande domstolen har i detta avseende bland annat angett att enligt den nationella rätt som är tillämplig i det nationella målet kan en sådan talan som den som väckts av käranden i det nationella målet endast bifallas om den ifrågasatta affärsmetoden var rättsstridig vid tidpunkten för de faktiska omständigheter som ligger till grund för en sådan talan. I förevarande fall ägde dessa omständigheter rum innan direktiv 2018/1972 trädde i kraft, vilket innebär att det är mot bakgrund av direktivet om samhällsomfattande tjänster som den affärsmetod som är aktuell i det nationella målet ska bedömas.

28 Det är i detta avseende tillräckligt att erinra om att det uteslutande ankommer på de nationella domstolarna att ange den faktiska och rättsliga bakgrunden till de frågor som ställs (beslut av den 25 mars 2022, IP m.fl. (Fastställande av om de faktiska omständigheterna i målet är tillförlitliga), C-609/21, EU:C:2022:232, punkt 21 och där angiven rättspraxis). När det gäller tolkningen av bestämmelser i den nationella rättsordningen är EU-domstolen i princip skyldig att grunda sig på de rättsliga kvalificeringar som följer av beslutet om hänskjutande. Enligt fast rättspraxis är EU-domstolen nämligen inte behörig att tolka en medlemsstats nationella rätt (dom av den 5 december 2023, Deutsche Wohnen, C-807/21, EU:C:2023:950, punkt 36 och där angiven rättspraxis).

29 Det är mot bakgrund av dessa överväganden som artikel 30.5 i direktivet om samhällsomfattande tjänster ska tolkas.

30 För det första, vad gäller lydelsen av denna bestämmelse, konstaterar domstolen att det av den spanska, den tyska, den grekiska, den engelska och den franska språkversionen av bestämmelsen går att sluta sig till att adjektivet ”initial”, i feminin form, inte avser avtalen eller åtagandet utan avtalsperiodens varaktighet, vilket skulle innebära att unionslagstiftaren inte har haft för avsikt att göra åtskillnad mellan de första avtalen och de efterföljande avtal som ingåtts mellan samma

parter. Andra språkversioner av denna bestämmelse, såsom den italienska och den portugisiska, kan emellertid tolkas så, att de endast syftar till att uppställa ett krav på en varaktighet som inte överstiger 24 månader när det gäller den ”inledande avtalsperioden”, det vill säga i huvudsak det första avtal som undertecknats av de berörda parterna.

31 Det framgår av fast rättspraxis att unionsbestämmelserna ska tolkas och tillämpas på ett enhetligt sätt mot bakgrund av de olika versionerna på samtliga unionsspråk. För det fall de olika språkversionerna skiljer sig åt ska den aktuella bestämmelsen tolkas med hänsyn till systematiken i och ändamålet med de föreskrifter i vilka den ingår (dom av den 17 januari 2023, Spanien/kommissionen, C-632/20 P, EU:C:2023:28, punkt 42 och där angiven rättspraxis).

32 För det andra ska det påpekas att en tolkning av artikel 30.5 i direktivet om samhällsomfattande tjänster som innebär att det inte får göras någon åtskillnad mellan det första avtalet och det efterföljande avtalet mellan samma parter är förenlig med direktivets syfte.

33 Det framgår nämligen av själva rubriken till artikel 30 i direktivet om samhällsomfattande tjänster och av skäl 47 i direktiv 2019/136 att huvudsyftet med artikel 30 är att underlätta för konsumenterna att göra informerade byten av leverantör, om detta ligger i deras intresse, så att konsumenterna kan dra full nytta av den konkurrenskraftiga miljön. En tolkning av nämnda artikel 30 på så sätt att uttrycket ”inledande avtalsperiod” endast avser de första avtal som ingåtts mellan de berörda parterna och inte de efterföljande avtal som ingås mellan samma parter skulle emellertid göra det svårare, potentiellt under långa perioder, för nämnda konsumenter att byta leverantör och därmed, i förekommande fall, frånta dem möjligheten att fullt ut utnyttja konkurrensen på det aktuella området.

34 Även om det visserligen kan anses att konsumenten, genom att välja att ingå ett nytt avtal med samma leverantör, visar förtroende för densamma, får detta inte, med hänsyn till nämnda syfte, leda till att konsumenten hindras från att byta leverantör om han eller hon får ett intressantare erbjudande.

35 Vidare framgår det av skälen 2 och 30 i direktivet om samhällsomfattande tjänster att konsumentskyddet är ett av de mål som eftersträvas med direktivet. Även om konsumenten, när han eller hon beslutar sig för att ingå ett nytt avtal med samma leverantör efter den första avtalsperioden, visserligen har viss erfarenhet av avtalspartens affärsmetoder, är det inte desto mindre så, att denna erfarenhet kan visa sig sakna relevans om det nya åtagandet innebär prestationer av ett annat slag än dem som avses i det första avtalet. Den skyddsnivå som konsumenten ska åtnjuta kan således inte vara lägre när konsumenten samtycker till ändringar i ett avtal som binder konsumenten till en leverantör än när konsumenten för första gången ingår ett sådant avtal med en ny leverantör.

36 Så är i än högre grad fallet i en sådan situation som den som är aktuell i det nationella målet, där det efterföljande avtalet mellan de berörda parterna innehåller ändringar avseende väsentliga villkor i förhållande till det första avtal som ingåtts mellan parterna, såsom de som avser de berörda tjänsternas prissättning, innehåll eller art.

37 Såsom framgår av skäl 47 i direktiv 2009/136 är undanröjandet av alla rättsliga, tekniska eller praktiska hinder som kan göra det svårt för konsumenterna att byta leverantör visserligen inte så långtgående att det hindrar att det införs rimliga minimiperioder för avtal i konsumentkontrakt. En tolkning av artikel 30.5 i direktiv 2002/22 som gör det möjligt för en tjänsteleverantör att för ett nytt avtal med en av sina abonnenter föreskriva en längre varaktighet än den maximala

bindningstid som föreskrivs i denna bestämmelse kan emellertid inte anses vara förenlig med de mål som eftersträvas av unionslagstiftaren, som genom denna bestämmelse har fastställt en tidsbegränsning som inte får överskridas.

38 Mot denna bakgrund ska tolkningsfrågan besvaras enligt följande. Artikel 30.5 i direktivet om samhällsomfattande tjänster ska tolkas så, att begreppet ”inledande avtalsperiod” i denna bestämmelse avser såväl bindningstiden för det första avtal som ingåtts mellan en konsument och ett företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationstjänster som bindningstiden för ett efterföljande avtal som ingåtts mellan samma parter, vilket innebär att det i det efterföljande avtalet inte kan föreskrivas en bindningstid som överstiger 24 månader, även när det har undertecknats och genomförts innan det första avtalet löper ut.

Rättegångskostnader

39 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

Artikel 30.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/22/EG av den 7 mars 2002 om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (direktiv om samhällsomfattande tjänster), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/136/EG av den 25 november 2009,

ska tolkas så,

att begreppet ”inledande avtalsperiod” i denna bestämmelse avser såväl bindningstiden för det första avtal som ingåtts mellan en konsument och ett företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationstjänster som bindningstiden för ett efterföljande avtal som ingåtts mellan samma parter, vilket innebär att det i det efterföljande avtalet inte kan föreskrivas en bindningstid som överstiger 24 månader, även när det har undertecknats och genomförts innan det första avtalet löper ut.

Underskrifter